

Hjärup Nr 2 Black Trumpetarboställe

Historia

De beridna trumpetarna och pukslagarna var en viktig del i kavalleriet. En trumpetare, eller om han var pukslagare, skulle tilldelas två goda hästhemman.

Ett hästhemman var en gård som ägdes av kronan och där det finns stallplatser för kavalleriofficerarens hästar. Den som bodde där skulle sköta hästarna och officerarens utrustning. Hästhemman skulle väljas bland de bästa hemman. Det skulle finnas mark att odla för den som bodde där. Var marken inte tillräckligt stor skulle trumpetaren ersättas med kontanter.

Black var på ca 30 ha och en av de kronogårdar som fanns i Hjärup och brukades av arrendatorer i Kronans tjänst. Före enskiftet låg alla gårdarna samlade i byn. De gårdar som ansågs vara i bästa skick stannade kvar i byn efter enskiftet och blev tilldelade mark i anslutning till sina gårdar. Black fick mark längst i väster och en ny gård byggdes upp där.

Efter enskiftet hade trumpetaren Anders Lindberg arrendet och gården drevs till en början i sambruk med Hjärup Nr 7, Hjärupsboställe, som Lundberg också arrenderade. Efter Lundberg kom musikfanjunkaren Anders Rotstein och han var den siste arrendatorn med militär rang. Gården kom senare att arrenderas ut till grannar i Karstorp och Vinstorp men kom åter till grannar i Hjärup på 1840-talet.

De byggnader som fanns på Lundbergs tid är borta och några försvann vid en brand. Mellan åren 1899 och 1929 uppfördes nya byggnader. Byggnaderna har den grön/gula tegel på fasaderna som så många andra hus i området eftersom det teglet tillverkades i Lomma.

Här fanns också historiska minnesmärken. Grönhöj var en ättehöj och det fanns två tre meter höga bautastenar med namnen Storegross och Långman. En av dem är kvar vid vallen och

kallas Blackastenen, bilden t.v., och den har gett gården namnet Black. Stenen sägs vara omkullvräkt. En sägen vill dock göra gällande att när stenen fick

känna doften av pannkaka lutade den sig mot gården.

I början av 1900-talet var det en lantbrukare på Svanetorp som sprängde stenen i två delar för att kunna hantera den så att den kom bort från åkern.

Stenen kan idag beskådas väster om gården i en vall som finns mellan Gränsvägen i Åkarp och Lommavägen. Ett par hundra meter från Gränsvägen finns stenen.

På 1850-talet fann man en grav med människoskelett, flera glaspärlor, ett svärd vars handtag var lindat med silvertrådar. Man fann också brandgravar dvs platser där kvarlever efter kremerade kroppar lagts.

Enoch Kullenberg (1864–1931) och Anna Lindholm (1874–1959).

Karna Hansson hade arrendet på gården fram till år 1914 då det överläts till Enoch och Anna Kullenberg.

I början av 1870-talet började Enoch hjälpa till med att bruka marken som hans föräldrar Nils Peter och Catharina Perssons arrenderade.

I mitten av 1890-talet flyttade den pensionerade läraren Nils Lindholm in på Hjärup Nr 8:16 med hustru Anna och döttrarna Anna, Maja och Frida. Nils var lärare och inte jordbrukskunnig så

det var Enoch som brukade deras mark. På så sätt kom Enoch i kontakt med familjen och med dottern Anna. Det ledde till att Enoch och Anna gifte sig år 1897. Samma år startade Nils Peter en butik på Lommavägen och den blev Enoch ansvarig för. Denna uppgift hade han samtidigt som han brukade mark, som han utökade genom att arrendera Klockaregården.

Nils Lindholm dog år 1898, Hustrun Anna och Maja och Frida flyttade till Malmö och Enoch och Anna flyttade in i huset som idag har adressen Lommavägen 13.

Vid en våldsam storm vintern år 1902 blåste taket av huset. Allt som fanns på vinden låg sedan utspritt på åker,

Enochs bror Anton var präst i Fleninge och den mark om 100 tunnland som kyrkan disponerade erbjöds Enoch och Anna att arrendera. År 1909 flyttade familjen dit och alla åtaganden och uppgifter han hade i Hjärup avslutades.

Gården brann ner till grunden år 1911. Det blev en kännbar förlust för familjen dels ekonomisk och dels genom att prästen som efterträtt Anton hade liten förståelse för familjens belägenhet. Enoch och Anna fick flytta och det blev till en mindre gård i Kingelstad vid Ekeby. När de bott där ett tag kom erbjudandet om att de kunde få arrendera Black och de flyttade dit.

Enoch genomförde förbättringar på gården som att gräva en ny brunn, började täckdika, anskaffade telefon och elektrifiering av gården skedde i början av 1920-talet. Flera byggnader ansågs vara fallfärdiga och de iordningställdes också.

Enochs föräldrar hade insett fördelen med att låta barn "läsa vidare". Hans syskon fick genomgå akademiska studier, en läste till lärare och tre till präst, medan Enoch gick en lantmannakurs som startat på Hvilans Folkhögskola i Åkarp.

Nu gällde deras barns framtid. Annas två systrar, Frida och Maja, var lärare. De två tog sig tid att vägleda barnen i deras skolning. Det lyckades väl för alla barnen. Nationellt kända blev Yngve som startade Yngve Kullenbergs Byggnads AB och Börje blev professor i oceanografi vid Göteborgs universitet.

Sittande fr v Ingegerd, Per, Enoch, Stig, Anna-Brita, Anna, Gunnel. Stående fr v Börje, Yngve, Sven, Gösta, Hugo Bild från ca 1920

Enoch och Anna brukade gården på konventionellt med spannmål, sockerbetor och djurhållning.

Det var en helt vanlig arbetsdag på gården. Enoch tog en mycket tung säck från vagnen och bar in den i stallet. Han hade gjort så många gånger tidigare men denna gång gick det så illa att han fick inre blödningar och dog på natten.

När Enoch dog var det till en början sonen Per och svärsonen Nils, som var gift med Anna-Brita, som skötte gården. Dottern Ingegerd började arbeta för Yngve i Göteborg och dit flyttade hon med sin mor.

Hugo Kullenberg (1901–1978) och Emmy Jönsson (1906–1997).

Sonen Hugo hade visat intresse för lantbruk genom att efter avslutad skolgång år 1921 studera på Hvilans folkhögskola.

Emmy var lanrbrukardotter hade gått på Arlövs Högre Folkskola och en handelskurs.

De båda gifte sig år 1929 och efter att ha varit anställda på en gård i Dösjöbro arrenderade de en gård i Tarstad vid Svalöv.

Det blev Hugo som fick erbjudandet att överta arrendet av Black och överlåtelsen skedde år 1935.

När de flyttade in på gården hade de fått dottern Inger (1934) och de skulle också få barnen Ingvar (1943) och Brita (1944)

Emmy och Hugo med barnen Ingvar, Brita och Inger

Basen i gårdens odling var korn, havre, sockerbetor samt rotfrukter som kålrötter och rödbetor. Som foder till djuren odlades foderbetor och blandsäd.

På en liten åker odlades syltlök som var en specialitet för gården.

Sina produkter sålde de i första hand till partihandeln. Platsen var Drottningtorget på utrymmet mellan saluhallen och kanalen. De körde dit i egen personbil och det gällde att få en bra plats så de gav sig iväg tidigt. När de tagit plats på anvisat ställe öppnades bagageluckan och försäljningen påbörjades och var ganska snabbt avslutad.

På gården fanns kor och grisar samt höns,

kalkoner och gäss. Uppfödning av gäss var lite speciell. En höna var bättre på att ruva ägg än en gås. Så när gässen lagt ägg

hämtades de och placerades i ett hönsrede. En höna lades på äggen men hönan kände sig inte helt bekväm med situationen. Därför placerades en korg över henne så att hon inte kunde lämna redet. Efter ett dygn hade hönan funnit sig i sin belägenhet och korgen kunde tas bort.

När gässlingarna kläckts uppfattade de hönan som sin mor och följde henne.

På gården fanns också en lastbil. Den använde Hugo i 6–7 år för att bland annat hämta mjölk på byns gårdar och köra den till mejeriet.

Några av Ingvars kompisar var intresserade av

ridning och det ville han också prova på. Då köptes hästen Kickan. Med henne började Ingvar senare tävla i dressyr, hoppning och fältritt.

Intresset gjorde också att Ingvar, bilden t v, gjorde sin värnplikt som kavallerist på K1 i Stockholm.

Ingvar Kullenberg (1943) och Birgitta von Freytag-Loringhoven (1942).

Ingvar gifte sig med Birgitta år 1962 och de bosatte sig på Black. Med tiden fick de barnen Catharina (1963), Urban (1967) och Niklas (1968).

Ingvar övertog gården år 1971 och samma år separerade makarna och barnen stannade kvar på gården.

Hästintresset gjorde att Ingvar startade en ridskola.

Odlingen fortgick med samma inriktning som tidigare. Sortimentet av grönsaker hade ökat så att det nu på friland odlades syltlök, bruna böner, krondill, gröndill, gul lök, rödlök, och isbergssallad.

Sättet att distribuera produkterna hade förändrats. Nu fanns en hall i Oxie för försäljning till grossister och i Arlov fanns en

motsvarande hall för försäljning till parti- och torghandel. Till dessa hallar transporterades grönsakerna för försäljning.

I grundskolan infördes något som kallades "Fritt valt arbete." Eleverna kunde välja att prova på någon aktivitet och Ingvar fick en del elever som kom till gården för att arbeta i grönsaksodlingen och för att rida. Ersättning för deras insatser betalades till en Lök- och Bönkassa som fanns på skolan. Pengarna användes sedan som bidrag för att finansiera utflykter till eleverna.

Ridskolan avvecklades efter ett par år.

Det blev svårt att få arbetskraft. Ingvar vände sig till Arbetsförmedlingen. Efter ett tag fick han ett förslag. På universitetet i Kairo fanns studenter från Sierra Leone. De kunde tänka sig att

komma till Black för att arbeta på gården under sommarmånaderna. Villkoren var, utöver skälig ersättning, att det fanns bostad med sängplatser, kokmöjligheter, WC och dusch åt dem. Det kunde Ingvar ordna i den så kallade undantagsstugan. De kom och erfarenheten studenterna och Ingvar fick var så goda att den verksamheten pågick i drygt 10 år. År 1984 övertogs gården av Alnarps Lantbruksinstitut.

Gården är nu avstyckad och till huset hör endast tomtmark runt husen och ingen jordbruksmark. Nuvarande ägare är Kerstin Lindroth.

Referenser

- *Anders Lindroth
- *Sonen Ingvar och barnbarnet Alexandra Kullenberg
- *Hugos döttrarna Inger och Brita samt svärdottern Birgitta
- *Erik Kullenberg: Flytt dags – Bondgård och Byskola i Hjärup och Bygd kring Byskola i Hjärup
- *Uppslagsverket Svenska gods och gårdar

Lars Fridh 20191021

